

ΝΥΚΤΕΡΙΝΗ ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΤΑΦΟΥΣ,

ΥΠΟ

ΑΧΙΛΛΕΩΣ ΠΑΡΑΣΧΟΥ.

(Συνέχεια. ἴδε ἀριθ. φυλ. 43).

Μὲ ἐγκατέλειψεν ὁ ἔρως, ἡ δόξα καὶ ἡ εὐδαιμονία, καὶ μὲ ἄφησαν μόνον ἐπὶ τῆς γῆς, ἐμπαίζοντες τὴν θλιβεράν μόνωσίν μου. Ἐνόμιζαν ὅτι ὥς μωρὸς θὰ ἔτρεχον κατόπιν ἐπιζητῶν τὴν συμπάθειαν καὶ τὸ ἑλεός των. Δὲν ἤξευραν καλῶς τὸν Ἰσίδωρον· δὲν ἤξευραν ὅτι ἄνθρωποι ὥς ἐγώ, δύνανται νὰ ᾔναι εὐδαίμονες καὶ μακράν τῆς εὐδαιμονίας! Ἰμεῖς, εἰς τῆς εὐτυχίας τὴν στέρησιν, ἀντιτάττομεν τὸ μῖσος καὶ τὴν ἐκδίκησιν, καὶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ δυστυχήσωμεν καθὼς ἄλλοι. . . . Ἄκουσον σὺ, μοὶ ἔλεγεν ἐξακολουθῶν καὶ θλίβων τὴν χεῖρά μου παρὰφόρως· δὲν εἶναι ὄλβιος, δὲν εἶναι εὐδαίμων ἐκεῖνος, ὅστις εἶδε σπαίροντα ὑπὸ τοὺς πόδας του τὸν ληστὴν τῆς εὐδαιμονίας αὐτοῦ, ὅστις ἔπιεν ἐκ τοῦ αἵματός του, καὶ ἐβύθισε τὸ ξίφος χιλιάκις εἰς τὴν ἀγενῆ καρδίαν τοῦ ἀντιπάλου του; Ἐγεύθην ἐγὼ τὰς ἰσχυρὰς αὐτὰς συγκινήσεις, ὅς ἡ εὐδαιμονία στερεῖται· εἶδα τὴν βραδείαν ἀγωνίαν ἐκείνου, ὅστις ἠθέλησε νὰ μὲ ἐξυβρίσῃ, καὶ ὅτε ἦτον πτώμα — βαρὺ τῷ ἔδωκα ῥάπισμα. Ἄ, νὰ τὸν ἔβλεπες πρὸ ποδῶν μου, νὰ τὸν ἔβλεπες τρέμοντα καὶ γονυπετῇ νὰ μὲ ἰκετεύῃ, νὰ μὲ ζητῇ ὁ ἄνανδρος ἔλεος, ἐν ᾧ ἐγὼ ἐνετρύφων εἰς τὸν τρόμον καὶ τὴν ὀδύνην του, καὶ βαθμηδὸν βαθμηδὸν τὸν ἐφάνευν διὰ νὰ δοκιμάσῃ μυρίους θανάτους ἀντὶ ἐνός. Οἶμοι· ὁ Χάρων μοῦ τὸν ὑπέκλεψε τελευταῖον, καὶ δὲν ἠσθάνετο κάμμίαν πλέον ὀδύνην, καὶ δὲν ἠσθάνετο τίποτε. Ἦθελα, ἤθελα νὰ ἦτον ἐκεῖνος ἀθάνατος, καὶ ἐγὼ νὰ τὸν φονεύω πᾶσαν στιγμὴν, αἰωνίως, καὶ νὰ δοκιμάζῃ ὅλους τοῦ θανάτου τοὺς τρόμους χωρὶς ποτὲ νὰ ἐκπνέῃ! Τὰ πάντα ἔδιδον ἀντὶ τῆς ὑπερτάτης αὐτῆς ἡδονῆς, τὸ σκῆπτρον τοῦ παντός ἐὰν εἶχα, τὴν αὐτοκρατορίαν τοῦ κόσμου, διότι ἐγὼ ἤξεύρω νὰ μισῶ πλεῖότερον

παρὰ ν' ἀγαπῶ ! Πολλάκις, διὰ νὰ αἰσθανθῶ τὴν ἡδονὴν ἐκείνην καὶ πάλιν, ὑποθέτω ὅτι ζῇ ἐκεῖνος ἀκόμη, καὶ γέβομαι τὴν τέρψιντῆς ἀγωνίας του, καὶ τὸν καταπατῶ πάλιν ὑπὸ τοὺς πόδας μου ! Ἐκδίκησις, σεβαστὴ τοῦ Ἰσιδώρου θεότης· ὁποῖας τέρψεις μοὶ χορηγεῖς, ὅταν κτυπᾷς κατ' εὐθείαν ἄνευ προσωπίδος καὶ ἐλιγμῶν. Ἐκδίκησις· σὺ καὶ τὸν Πλάστην εὐαρεστεῖς, διότι καὶ αὐτὸς ἤξεύρει νὰ τιμωρῇ τοὺς πρῶτους ἀνθρώπους, οἵτινες τὸν παρήκουσαν, καὶ εἰς τοὺς ἀπογόνους αὐτῶν. Καὶ σὺ μὲ λέγεις νὰ μὴ ταράττω τὴν ἡσυχίαν τῶν τάφων, ἐν ᾧ καὶ ὁ Θεὸς ἐκδικεῖται, ἐν ᾧ φρυάττω σκεπτόμενος ὅτι, ὅταν καὶ ἐγὼ ἀποθάνω, δὲν θὰ δύναιμι πλέον νὰ τοὺς μισῶ ; Ἀλλ' ὅχι· θέλει μὲ ἀπαθανατίσει τὸ μῖσος μου· θὰ σὲ μιμηθῶ, θέλω γίνεαι Βρυκόλακκας καθὼς σὺ, Βρυκόλακκας ὅμως σκεπτόμενος κολάσεις καὶ φρίκας, ἀντὶ τῶν ἀγγέλων καὶ παραδείσων σου. . . .

Καὶ ἡ ἀπεχθὴς φυσιογνωμία του μετεβλήθη εἰς συμπαθεῖν, καὶ εἶδον ἄνθρωπον πάσχοντα, ὑπὸ τὸν τίτλον τοῦ νεκροθάπτου κρυπτόμενον.

— Πράϋνε τὴν μανίαν ἥτις σὲ παραφέρει, δυστυχῇ ἄνθρωπε, εἶπον πλησιάσας εἰς αὐτὸν μετὰ συμπαθείας· ἰδοὺ, εἶσαι σχεδὸν δυστυχὴς ὅσον ἐγώ· τὸ βλέπω καὶ σὲ οἰκτείρω, ἀλλ' ἔσο ἀτάραχος ὡς ἐγώ. Ἐὰν ἐγνώριζες τί ἐγὼ ὑποφέρω, ἤθελες αἰσχυρῆθαι διὰ τὰς παραφοράς σου Ἡ δυστυχία εἶναι ἱερὰ καὶ ἐπίσημος, ὅπουτ' ἀγέρωχος καὶ σιωπηλὴ ! Ὡ Ἰσιδώρε, ἐγὼ πάσχω καὶ σιωπῶ· δὲν μισῶ οὐδέν' καὶ οἰκτείρω ὅλους τοὺς δυστυχεῖς. Ἐλθε, εἰπέ με τὴν ἱστορίαν σου, διηγήσου τὰς θλίψεις σου εἰς ἐμέ. Εἴμεθα μόνοι, καὶ οὐδεὶς ἄλλος ἐκτὸς ἐμοῦ· θ' ἀκούσῃ τὰ παρελθόντα σου.

— Τὴν ἱστορίαν μου σᾶς τὴν εἶπα, μοὶ ἀπήντησεν ἀποτόμως. Ἡ ἱστορία μου εἰς ὀλίγας μόνον λέξεις συνίσταται· ἠγάπησα, ἐπροδόθην καὶ ἐκδικήθην. Ἦμην ἄλλοτε δυστυχὴς, ἀλλ' ἤδη εἶμαι εὐδαίμων, σᾶς ὀρκίζομαι εἰς τὸν τάφον ἐκεῖνον, προσέθηκε μετὰ ἱεροσύλου εἰρωνείας, ὅστις περικλείει τὰ λείψανα τῆς ἠγαπημένης μου

Καὶ μοὶ ἔδειξεν ἄμορφον καὶ ἄστημόν τινα τάφον, τοῦ ὁποῖου τὰς πενιχρὰς κιγκλίδας περιεκύκλουν πυκναὶ ἄκανθαι, θάπτουσαι αὐτὸν εἰς πᾶν βλέμμα. Ὡ, ὁποῖαν ἐντύπωσιν μοὶ ἐπροξένησε τὸ ἔρημον ἐκεῖνο μνημα, τὸ ἐξυδρισμένον καὶ βαθέως περίλυπον ! Οὔτε εἰς σταυρὸς δὲν ἐτέθη ἐπ' αὐτοῦ, οὐδὲ λυχνία τις θλιβερά, ἥτις νὰ δεικνύῃ εἰς τὸν ὁδότην, ὅτι ὑπάρχει ψυχὴ ἐλεήμων, φροντίζουσα δι' ἐκεῖνο τὸ μνημα. Λίθος τις μόνος κείμενος ἐπ' αὐτοῦ, τὸ ἐβάρυνεν ὡς ἑμβόλημα κατάρας ἢ ἀναθέματος. Ἐλάβον τὸ πλησίον μου δέλετρον, καὶ προχωρήσας εἰς τὸ μνημεῖον, ἀνέγνων, πικρῶς μειδιῶν, ἐπὶ ἀσῆμου τινὸς πλακῶς « Εἰρήνη. » Φεῦ· καὶ τὸ ὄνομα τῆς ἀτυχοῦς ἐκείνης νεκρᾶς, ἦτον πικρὰ δι' αὐτὴν εἰρωνεία ! Ἐγονυπέτησα, ἐπευχηθεὶς εἰρήνην εἰς τὴν Εἰρήνην. Κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην ὁ Ἰσιδῶρος ἐκρυπτε τὸ πρόσωπον εἰς τὰς χεῖρας καὶ εἰσίγα σιγὴν ἀπαισίαν, μένων ἀεί-

νητος εἰς τὴν θέσιν του· ὅτε ἐπλησίασα πρὸς αὐτόν, ἤκουσα τὸν παλ-
μὸν τῆς καρδίας του συντριβόμενον εἰς τὸ στήθος αὐτοῦ.

Ὁ ταλαίπωρος· διόλου δὲν ἤτον εὐδαίμων. Δὲν εἶχεν, ὡς ἔλεγε, τὴν ψυχρὰν καὶ ἄχαριν ἐκείνην εὐδαιμονίαν τῆς ἐκδικήσεως· ἡγάπα καὶ ἐμίσει συγχρόνως ἀπὸ καρδίας. Τὸ μῖσος καὶ ἡ ἡγάπη, τὰ δύο ταῦτα μεγάλα καὶ ἀντίθετα αἰσθήματα, τὰ ἐξίσου ἰσχυρὰ καὶ ἐπί-
φοβα, συνεκρότουν αἱματηρὰς εἰς τὸ στήθος του μάχας, αἵτινες ἐσπά-
ραττον τὸν ἄθλιον νεκροθάπτην, χωρὶς νὰ τὸν ἀφίνουν οὐδὲ στιγμὴν ἀναπαύσεως, διότι, ἂν ἡ ἀγάπη μίαν στιγμὴν ὑπερίσχυε, τὸ μῖσος ἠγείρετο εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ, καὶ τὸν ἐμάστιζεν ὀλεθρίως, λαμβά-
νον βαρύτητα συνειδήσεως. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἡ ἀγάπη τὸν ἐτυράννει, ὅτε ἡ νίκη ἐκλινε πρὸς τὸ μῖσος. Ὡ, καὶ εἶναι φρικώδης ἡ θέσις μας, ὅταν μισῶμεν καὶ ἀγαπῶμεν συγχρόνως, μὲ τὴν αὐτὴν δύναμιν, μὲ τὴν αὐτὴν περιπάθειαν, ταλαντευόμενοι εἰς τὰ ἀντίθετα ταῦτα πάθη καὶ συντριβόμενοι καὶ ἀπὸ τὰ δύο! Ἠγάπα λοιπὸν καὶ ἐμίσει, ἀνηλεῶς φερόμενος πρὸς τὸν ἑαυτὸν του, καὶ δὲν ἔδιδε τέλος εἰς τὰς ἡμέρας του, διὰ νὰ δύναται νὰ μισῇ καὶ νὰ ἀγαπᾷ.

Παράδοξον, ἀνεξήγητον εἶναι νὰ ποθῶμεν πολλάκις πᾶν ὅ,τι τρέ-
μαμεν, πᾶν ὅ,τι ζητοῦμεν ὅλαις δυνάμεσι ν' ἀποφύγωμεν. Τρέχομεν με-
διῶντες καὶ ἐστεμμέναι μὲ ἄνθη (χωρὶς νὰ τὸ ἀγνοῶμεν) κατόπιν τῆς
δυστυχίας, καὶ εἰς αὐτὴν ἀφινόμενοι, καθιστάμεθα εὐτυχεῖς, καὶ
λέγομεν μὲ φωνὴν διακοπτομένην ὑπὸ τοῦ πόνου «εὐδαιμονοῦμεν» ἐνῶ
φλεγόμεθα εἰς καμίνους ὀδύνης.

Ἀλλὰ τί πταίομεν ἡμεῖς, ἀφοῦ τοιοῦτοι ἐπλάσθημεν; Μήπως, ὅταν
ὁ Πλάστης μᾶς ἔδιδε τὴν ζωὴν, εἶχομεν φωνὴν, νόησιν ἢ δύναμιν
τινα, διὰ νὰ νοήσωμεν καὶ εἰπῶμεν ἢ νὰ μᾶς ἀφήσῃ εἰς τὴν εὐτυχίᾳ
ἐκείνην ἀνυπαρξίαν, ἢ νὰ μᾶς πλάσῃ (ἀφοῦ τῷ εἶμεθα ἀναγκαῖοι το-
σοῦτον) σκώληκας, μύρμηκας, ὅ,τι ἤθελεν ἄλλο, ἢ κρεῖ μόνον νὰ μὴ μᾶς
πλάσῃ ἀνθρώπους; Μᾶς ἐδόθη, λέγουν, ὁ νοῦς κατὰ τῆς θλίψεως
καὶ τῆς δυστυχίας, ἀλλ' ὁ νοῦς ἡμῶν εἶναι ἀσθενέστερος τῶν αἰσθη-
μάτων καὶ πόθων μας, τὰ ὅποια ἐπίσης ἐδόθησαν εἰς ἡμᾶς· ἀλλ' ὁ
νοῦς παλαίει μόνον χωρὶς ποτὲ νὰ νικήσῃ, καὶ τῇ ἀληθείᾳ δὲν χρη-
σιμεύει εἰς ἄλλο, εἰμὴ εἰς τὸ νὰ μᾶς κἀμνη γνωστὴν τὴν θέσιν μας,
καὶ νὰ μᾶς ἐλέγχῃ διότι δὲν εἶχε τὴν δύναμιν νὰ παλαί-
σῃ ἐπιτυχέστερα

Ὁ Ἰσίδωρος ἠγέρθη πνίγων βαθὺν στεναγμὸν, τὸν ὁποῖον δὲν κατε-
δέχετο ν' ἀκούσῃ. Ἡ μορφή του ἐξηγιασμένη ὑπὸ τοῦ ἄλγους, ἤτον
συμπαθὴς καὶ γλυκεῖα, καὶ εἰς τὰ χεῖλη του θλιβερὸν ἐθρῆναι μει-
δίαιμα. Μ' ἐπλησίασα μὲ ἤθος ἐπιστημώματος, καὶ θλίψας τὴν χειρὰ
μου ἰσχυρῶς ἐκάρφωσεν ἐπ' ἐμοῦ τοὺς μελαγχολικοὺς καὶ μελανοὺς
ὀφθαλμοὺς του, καὶ μετὰ φωνῆς, τὴν ὁποίαν δυστυχεῖς τινες καὶ ἐ-
ράσμιοι φρενοβλαβεῖς ἔχουν.

— Θέλετε νὰ τὴν ἰδῇτε; μὲ εἶπε.

— Ποίαν; ἀνεφώνησα ἐκπληκτός.

— Ἐκείνην!

— Τὴν Εἰρήνην;

— Σιωπὴ, σιωπὴ, ἀνέκραξε περιδεῆς καὶ θέτων τὸν δάκτυλον εἰς τὰ χεῖλη μὲ τρέμον παιδαριώδη. Ὅταν ὁμιλῶμεν περὶ αὐτῆς, ἐκείνην νὰ λέγετε πάντοτε· ἐὰν ἀκούσῃ ἐκείνη τὸ ὄνομά της, δύναται νὰ ἐγερθῇ ἐκ τοῦ τάφου, νὰ φύγῃ, καὶ δὲν θὰ δύναμαι νὰ τὴν ἔχω οὐδὲ θαμμένην πλησίον μου!

Καὶ ταῦτα λέγων ἀφῆρσεν ἐκ τοῦ στήθους μικράν τινα εἰκόνα, κρεμαμένην εἰς μαύρην ταινίαν, καὶ γινόμενος ὠχρότερος τῶν νεκρῶν, μὲ τὴν ἔδωκε μὲ τρέμουσιν χεῖρα, καὶ κλείων τοὺς ὀφθαλμοὺς διὰ νὰ μὴ τὴν ἰδῇ.

— Ἰδέτε, εἶπε, πόσον ἦτον ὠραία ἡ ἄπιστος!

Τὸ δέλετρον δὲν εἶχεν εἰσέτι σβεσθῇ καὶ ἡδυνάμην νὰ τὴν ἰδῶ. Ἄ, πόσον τῷ ὄντι ἦτον ὠραία! Ἡ νέα ἐκείνη, τῆς ὁποίας τὴν εἰκόνα ἠτένιζα, ἤθελε μὲ κινήσει εἰς θαυμασμόν, ἐὰν δὲν ἀναπόλουν τὴν ἰδικήν σας. Τὸ μέτωπόν της, λευκὸν καὶ διαφανές, ἐσκιάζετο ὑπὸ στοχασμὸν πένθιμον, καὶ ὑψοῦτο μὲ βασιλίσσης βαρύτητα ἐν θελκτικῷ ἀγνεῖα. Ἐφαίνετο ἔτοιμον ν' ἀπορρίψῃ ἐν στέμμα καὶ ὄχι νὰ τὸ δεχθῇ! Οἱ μελανοὶ ὀφθαλμοὶ της, σκεπτικοὶ καὶ ρεμβώδεις, τῇ ἔδιδον ἀνέκφραστον μεγαλεῖον καὶ ἀγγέλων συγχρόνως γλυκύτητα· ἦσαν ὑψωμένοι μετ' ἀπελπισίας εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἐδείκνυσον βαθυτάτην ἀδημονίαν καὶ θλίψιν. Ἀπελπισία κατελάμβανε τὸν ὄρῳντα, ὅτε ἔβλεπε καὶ ἐκείνους τοὺς ὀφθαλμοὺς τεθλιμμένους, ἀλλὰ καὶ πάλιν ἐπαρηγορεῖτο, βλέπων τὸ γλυκὺ καὶ χαρίεν μειδίαμα τῶν ροδί-νων χειλέων της, τὰ ὁποῖα καθίσταντο θελκτικώτερα διὰ τῆς μαγευτικῆς ἐκείνης ἀντιθέσεως. Ἡ μελανὴ κόμη της ἐχύνετο εἰς βοστρύχους ἐπὶ τῶν ὤμων, καθιστῶσα λευκοτέραν τὴν χιονώδη μορφήν της, καὶ ὠχροτέραν τὴν εὐγενῆ της ὠχρότητα. Ἐφόρει ἐσθῆτα λευκὴν, καὶ μαύρη ταινία περιέζωνε τὴν λιγηνράν της ὀσφύν· ἐν ῥόδον, θεμέ-νον ἐπὶ τῆς καρδίας της, ἐφαίνετο γοητευμένον διὰ τὴν θέσιν του καὶ παῖζον μὲ τοὺς παλμούς της. Ἄ, ναί, ἐμβληματικὴ ἦτον ἡ στο-λή της· ἡ λευκὴ της ἐσθῆς εἰκόνιζε τὴν ἁθωότητα τῆς ψυχῆς της, ἡ μελανὴ ταινία δι' ἧς περιέζωνε τὴν ὀσφύν, τὴν θλίψιν της, καὶ τὸ ῥόδον, τῆς καρδίας της τὴν εὐγένειαν. Τοιαύτη λοιπὸν καλ-λονὴ ἠδύνατο νὰ κρύπτῃ ψυχῆς μοχθηρότητα; Καὶ τὸ κάλλος λοιπὸν εἶναι ἡ εἰκὼν τῆς κακίας, καὶ ὅσον ὠραιότερος ὁ θνητὸς, τοσοῦτον εἶναι κακός; Τότε ἅς λατρεύωμεν τοὺς ἀγγέλους εἰς τοὺς δαίμονας, καὶ ἅς μισῶμεν τοὺς διαβόλους εἰς τοὺς ἀγγέλους . . .

(Ἀκολουθεῖ).

Πολὺς καιρὸς παρῆλθεν, ἀφ' οὗτου δὲν ἀκούεται πλέον ἡ μάγισσα Μοῦσα τοῦ ἀτυχοῦς Τανταλίδου· ἐσβέσθη ἡ γλυκεῖα ἐκείνη φωνή, ἣτις παιδρὰ ἔψαλλεν ἄλλοτε τὸν ἔρωτα καὶ τὴν τέρψιν. Ἡ φίλαυτος εἰμαρμένη, μὴ στέργουσα ν' ἀκούῃ ἄσματα παιδρὰ καὶ χαρίεντα, ἐτύφλωσε τὸν μελωδικὸν κύκνον, καὶ τὸν ἐκδικήθη, ἡ ἄμουσος! ἐπειδὴ ποτὲ δὲν ἐξύμνησε τὸ θλιβερὸν ὄνομά της. Ἀλλ' ἡ γλυκεῖα ἀρετὴ τῆς εὐγενοῦς μούσης τοῦ δὲν ἐσβέσθη, ἀντηχεῖ εἰς τὴν καρδίαν μας, καὶ μαγεύει τὴν ἀκοήν μας.

Χθὲς ἐπεχείρουν νὰ γράψω τὸ Πάσχα, διὰ νὰ τὸ προσφέρω εἰς τὰς ὡραίας ἀναγνωστρίας μας· ἀλλ' ἰδὼν τοῦ Τανταλίδου τὸ Πάσχα ἐπὶ τοῦ γραφείου μου, ἔρριψα τὸν κάλαμον, μὴ τολμήσας, ἐγὼ τοῦλάχιστον, νὰ γράψω ὅ,τι ἔγραψεν πρὸ ἐμοῦ ὁ γόης ἐκεῖνος.

Ἰδοὺ προσφέρω τὸ Πάσχα τοῦ εἰς ὅσους δὲν ἔτυχε νὰ τὸ ἀναγνώσῃ, μολονότι δὲν εἶναι ἴσως ἐκ τῶν καλητέρων τοῦ ἔργων, διότι εὐρίσκει τις εἰς τὰ Ποιητικὰ Παίγνιά τοῦ (θελκτικώτερα ἀπὸ αὐτὰ ἄσματα) τὸ δημοσιεύομεν κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα, ἀποστέλλοντες ἐν φίλημα θλιβερὸν εἰς τὸν Ποιητὴν ἐκεῖνον, τὸν ὅποιον νοερῶς μόνον ἐγνωρίσαμεν.

Α. ΠΑΡΑΣΧΟΣ.

ΤΟ ΠΑΣΧΑ.

Μύρισ' ἡ δάφνη· ἔς τοὺς ναοὺς, Χριστὸς Ἀνέστη ψάλλουν,
Χαρᾶς τραγοῦδι ἀγάπη μου, ἀρχίνησε καὶ ψάλλε!

Βλέπεις χορούς; Βλέπεις φιλιὰ;
Ἦλθ' ἡ γλυκεῖά μας Πασχαλιὰ!

Λουλούδια τῆς ἀνοίξεως ἔς τὸ μέτωπόν τους θάλλουν,
Καὶ ἔς τὸ δικό σου θάλε.